

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Historia Provinciæ Paraquariæ Societatis Jesv

Techo, Nicolas

Leodii, MDCLXXIII.

Cap. 25. Ob defensionem Indorum Societas vexatur.

urn:nbn:de:hbz:466:1-38528

Indicium factionis.

Catechumeni baptizantur.

Prælium.

Victoria fructus.

Socii mei designati.

CAPUT XXV.
Ob defensionem Indorum Societas vexatur.

Indi sola Cruce demitti.

in Tapensem provinciam missus fuerat, quod nuncium è Brasilia mari allatum fuisset de perversis Mamalucorum consiliis. Is Christophoro Mendoçæ in Jesu-Mariani oppidi cura suffectus, postquam perniciosam solitudinem animadvertit, conciliatis quorundam animis, in id maximè intendit, ut indicium serpentis mali acciperet. Quo accepto, non destitit, donec duo insignes Arioli, qui non procul oppido multitudinem corrumpebant, in manus venirent: quibus ludibrio expositis, aliquot fidi Neophyti, autoritate pollentes, cum armatis manipulis eò se contulère, ubi nefandi saltitatores pestem faciebant. Sed captis eorum quamplurimis, trepidum nuncium allatum est, Chemombeum insignem Ariolum cum septingentis conjuratis non procul abesse: multos infantes Christianos in circumjacentibus villis ab iis fuisse devoratos: Neophytos quamplurimos Jesu-Mariani oppidi nefandæ factioni secretò favere. Auxit metum hostis vicinitas, & difficultas contrahendorum auxiliiorum. Deo tamen per preces conciliato, fidi homines, in cas partes, unde subsidia sperabantur, celerrimè transmissi sunt. Interim nostros juvère adventitiæ aquæ, hostem eò usque ab insultu arcetes, donec auxilia properarent. Postquam quingenti circiter milites convenère, Catechumenis ab Francisco Diastanio baptizatis, nullâ datâ morâ, subitario ponte strato, fluvium transmittentes, in unam hostium turmam impetum fecère tantâ generositate felicitatèque, ut nullo è nostris desiderato, multos hostes occiderint. Secundo impetu in alteram eorum cohortem delati, integram victoriam reportavère. Septem Arioli in prælio cecidère, tres vincula induerunt, duo fugère, captivi plurimi, evocatâ è latebris imbelli turbâ, postmodum Catechumenorum numerum auxère. Res fœda visû erat, passim in locis, ubi hostes pernoctârunt, conspicere muilata semitostaque infantum & Indorum corpora, aut reliquias nefandarum epularum, aut Antropophagis destipata fercula. Inter quæ corpora, ubi Neophytorum Dux fratris sui semialsatum cadaver reperit, infremuit, simulque lætitiâ exiliit, quod tam fœda monstra de medio sublata fuissent. Primarius victoriæ fructus fuit, vicinitatem omnem Christianis partibus conciliaffe, adeo notabili numero, ut non diu post, censu factò, bis mille suprâ ducentas in Jesu-Mariano oppido, & extra oppidum octingentas familias, Socii in album retulerint: quamquam ex tanta multitudine certum est non omnes convenisse. Cùm verò iniretur numerus infantium occisorum, aut ab Antropophagis devoratorum, conjectatione factâ ex superstitionibus, repertum est, trecentos circiter, præter adultos, lanienæ celsisse: quos omnes satis constat Fidei Christianæ odio occisos fuisse, nam conjurati id præcipuè intendebant, ut Christianos mores cum Patribus nostris eliminarent, & in conventiculis suis sigillatim Petrum Molam & Antonium Bernal è nostris igni destinârunt, jactitabantque Arioli se eorum oculos, tanquam sorbilia ova, sorbituros. Forma, quam emissarii vèteratores usurpabant ad rebaptizandos Neophytos, hæc erat. Ego te abluo, ut Baptismum Christianorum eluam.

TANTA peste amotâ, cum alio malo certatum est. Martinus Ledesma Paraquariæ Prætor, novis Parana oppidis ex Senatûs Platensis mandato lustratis, in eam opinionem (instigantibus præsertim Assumptionis urbis civibus) venerat, ut existimaret duo Guairaniæ oppida ad proxima Assumptionis urbis loca trãsferri, & cæteras Parana colonias cum Guairaniæ reliquiis Assumptionis civibus servire debere; quod ut vinceret, sæpiùs explosam recantabat cantilenam: Paraneses nempe Assumptionis civium armis subjugatos, & Guairaniæ populos jam olim privatorum hominû servitiis fuisse obnoxios. Quibus rebus repugnabat Societas, affirmans Paraneses solâ Cruce Christo & Regi Catholico fuisse domitos, eaque conditione jugum accepisse, ne privatis hominibus aliquandò servirent; sed uni Regi Catholico vectigales essent. Verùm quia lis trahebatur, & ad Senatûm Regium delata erat, Franciscus Diastanius, è Jesu-Mariano oppido ab Provinciali revocatus, in Peruviam cum legitimis instrumentis concessit. Interim Petrus Romerus, Antonius Ruifius, Claudius Roçerius, & alii antiqui Patres, ad Assumptionis urbem Prætorem sequuti, juramento affirmavère, ab Societatis hominibus solâ Cruce armatis Paraneses Indos Christo Regique Catholico fuisse subjugatos. Quod cùm interposito etiam jure-

jurando

jurando è Franciscana familia Sacerdotes integerrimi, & viri alii omni exceptione majores, asseruissent, accedente præsertim Senatûs decreto, deferbuit calumnia, nunquam satis extinguenda, quòd identidem recalescat in plerorumque civium animis servitiorum amor, adeò cæcus, ut evidentia jura aut non videat, aut videre se, magnâ cum Reipublica perturbatione, dissimulet. Quod ad Guairaniæ oppidorum reliquias attinet, levius tractabatur, cum constaret de eorum præsentis miseria. Etiam Argentei fluminis Prætor Stephanus Avila, privatim Societati offensus, Neophytis nostris faceffivit negotium: nam litteris Regi Catholico inscriptis persuadere conatus est, fundari debere urbem in Urvaicæ litore ad coëreendos, ut aiebat, populos ab Societate reductos: quod quam nocivum Apostolicis progressionibus foret, ex prænarratis satis perspicuum esse arbitror. Sed Prætoris litteræ nulum pondus apud Senatûm Regium in Hispania habuere: nam ab Didaco Botoa misso earum antidoto, fides habita est viro integerrimo, rem Christianam & Regis Catholici obsequium sincerè & non ex privata utilitate procuranti.

UTRIUSQUE Prætoris molestias utrumque dispunxit adventus novorum Sociorum ex Europâ in portum Boni aëris advectorum: ad quos trahendos, ante quinquennium ex eodem portu solverat Joannes Baptista Ferrufinus, qui ab Rege Catholico facillè impetrarat navigationis expensas, & ab Mutio Vitellesco Generali fieri delectum per Hispaniam & Italiam. Sed ubi delecti Socii Ulisipponem convenire, difficile fuit navim reperire, quòd classis adornaretur in Brasiliæ subsidium, & architalassus naves omnes pro transportando milite Regio locavisset. Unde factum, ut Socii seriùs solverent, quàm destinaverant; non sine providentiâ Numinis, eâ dilatione utentis ad juvandos ipsos classarios & milites vectoresque in Gaulis Indiæ Orientalis, necnon remiges in triremibus Regiis animarum subsidio defectissimos. Impetrato navigio vela jam facientes, in piraticam Maurorum incidere, exiguo periculo, quòd in comitatu armatarum navium navigarent: Secundo cursu usque ad gradum circiter vigesimum Australis altitudinis provecti, variis postmodum tempestatibus agitati, ex ipso Argentei fluminis pænè ostio Brasiliam versùs vela vertere, & ibi hyemare coacti sunt. Rector Collegii Januariensis, cognito, Socios in portu Omnium Sanctorum exscendisse, navigiolum cum copioso cibatu mittit, mandatque sedis nostræ Omnium Sanctorum Præfecto, suis expensis alar carissimos hospites, donec tempus novæ navigationis appeteret: nec segniùs præstitum, quàm imperatum; Patribus Omnium Sanctorum & Piratininganis, ad quos ex parte diverterant, omni officiorum genere viros Apostolicis laboribus destinatos, religiosissimâ caritate excipientibus. Januario mense ad portum Boni aëris appullos Paraquariensis Provincia benevolentissimè excepit: refectique, in varias partes, viginti numero, terrâ fluvioque sunt missi. At Joannes Baptista Ferrufinus in Chilense regnum abiit, ex designatione Generalis Vice-provincialatûs officio functurus, nec inde nisi post decennium ad regendam hanc Provinciam rediturus. Hoc anno è Tucumania missi duo Socii ad loca Peruaniæ ditioni subjecta Taricam versùs excurrentes, inter alia superstitionosa dæmonis machinamenta, hoc notabile commentum reperere. Nonnulli Sacerdotes triginta Missas ab Divo Bernardo nuncupatas, non interruptim totidem diebus, præmissis Psalmis pœnitentialibus, jejniis & flagellationibus, faciebant, & pro hac multiplici, si Superis placet, pietate, exigebant quingentos florenos, eamque summam persolventibus promittebant, tutos eos fore ab hostibus, & morte repentina, postque accepta lethalia vulnera, sine pœnitentia non morituros, nec aliquando adjudicandos æternis ignibus; sed Christum; Reginam Cœlorum, multosque Angelos, è Cœlo venturos ad eorum animas in beatitudinis sedes transportandas: id olim promissum ab Summo Pontifice Divo Bernardo. Socii has dæmonis technas evolventes, plebeculæ indemnitati consulere, quorum unus ad Chiriguanas, ubi Ignatius Martines versabatur, per fragosissimos scopulos penetravit. Cordubensem tractum, & cætera Tucumania loca, Socii majori labore, quàm fructu, excolebant: bello Calchaquinenfi, & peste, flores ante frugem demerentibus.

Senatus Regium Societatis favor.

1636.

CAPUT
XXVI.
De procuratione Joannis Baptistæ Ferrufini.

Classarii adjuti.

Januariensis Collegii Rectoris caritatis.

Et Brasiliæ vicariorum Sociorum.

Joannes Baptista Ferrufinus Vice-provincialis.

Error perniciosus ablegatus.